

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Матеріали
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2024 року)

Суми
Сумський державний університет
2024

Редакційна колегія:

- А. М. Куліш* – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
В. В. Миргород – доктор юридичних наук, доцент;
А. Р. Голоха – студентка третього курсу за спеціальністю 293 «Міжнародне право»;
О. В. Ільченко – кандидат юридичних наук, доцент;
В. В. Сухonos – доктор юридичних наук, професор;
О. С. Бондаренко – доктор юридичних наук, доцент;
В. М. Завгородня – кандидат юридичних наук, доцент;
С. І. Дегтярьов – доктор історичних наук, професор

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 7 від 21 червня 2024 року)*

Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м Суми, 23–24 травня 2024 року) / редколегія: проф. А. М. Куліш, В. В. Миргород, А. Р. Голоха. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 251 с.

До матеріалів увійшли тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів», що містять результати теоретичних досліджень та окремі питання актуальних проблем щодо реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів. Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

УДК 341-044.247(4:477)(06)

© Сумський державний університет, 2024

© Куліш А. М., Миргород В. В., Голоха А. Р. та ін., 2024

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
СЕКЦІЯ 1	7
ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	7
ПРИЧИНИ ТА ПОШИРЕННЯ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЛЯ ПОВ'ЯЗАНОГО З КОНФЛІКТОМ	7
ДО БІОГРАФІЇ УРЯДОВЦЯ І ПОЕТА МАКСИМА ГАВРИЛЮКА-ВДОВИЧЕНКА	10
РАДЯНСЬКІ УРЯДОВІ ПОСТАНОВИ ПРО ЗАВЕРШЕННЯ СУЦІЛЬНОЇ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ (ПЕРШ. ПОЛ. 1960-х рр.)	13
НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ 1932 РОКУ	16
ДО БІОГРАФІЇ МИКОЛИ БУТОВИЧА – УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНИКА- ГРАФІКА В ЕМІГРАЦІЇ	19
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ» ЯК СИСТЕМНОЇ КАТЕГОРІЇ	21
США ТА ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ЛІГИ НАЦІЙ, 1917–1918 РР.	25
СТАНОВИЩЕ ЖІНКИ ЗА КОДЕКСАМИ ЗАКОНІВ ДАВНЬОЇ МЕСОПОТАМІЇ	30
СЕКЦІЯ 2	36
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО	36
МІСЦЕВИЙ РЕФЕРЕНДУМ В УКРАЇНІ:	36
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	40
СЕКЦІЯ 3	45
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	45
РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У ПІДТРИМЦІ ЗАГАЛЬНОГО МИРУ ТА БЕЗПЕКИ	45
СПЕЦИФІКА СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	48
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	52
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ СУДОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У ВСТАНОВЛЕНІ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ПРИТЯГНЕННЯ ВИННИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	57
УКРАЇНА–НАТО: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	62
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН	65
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ОСІБ З ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ	70
ЗАКОНОДАВЧЕ СТИМУЛЮВАННЯ ВИРОБНИКІВ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ. НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	76

РОЛЬ ООН В СИСТЕМІ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	82
АКАДЕМІЧНА СВОБОДА В ЄВРОПІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	85
СЕКЦІЯ 4	89
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО, ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО, АГРАРНЕ ПРАВО	89
СЕКЦІЯ 5	89
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	89
ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ЗАПОВІТУ ПОДРУЖЖЯ.....	89
СЕКЦІЯ 6	93
СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО.....	93
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО	93
СЕКЦІЯ 7	97
ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	97
СЕКЦІЯ 8	97
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	97
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	97
ЗМІНИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПРАЦВЕЛАШТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	101
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА.	104
СЕКЦІЯ 9	109
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ	109
ІР-СУД В УКРАЇНІ: ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНЦІЯ..	109
ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	113
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РАД З ПИТАНЬ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ПРИ ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЯХ	117
ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ : АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	120
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ СТАНДАРТІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	122
ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ НЕСПРОМОЖНОСТІ СУДДІ ЗДІЙСНЮВАТИ ПОВНОВАЖЕННЯ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.	126
ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СУДОВОЇ ПРАВОТВОРЧОСТІ: ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАННЯ ПРАВОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ	129
ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СИСТЕМІ ГАРАНТУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ	131

МЕХАНІЗМ СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ.....	136
ЩОДО ОСНОВНИХ ЮРИДИЧНИХ КАТЕГОРІЙ СУТНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	139
ЩОДО ОСНОВ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СУДОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЦЕСУ	141
ЕТИКА СПІЛКУВАННЯ МЕДІАТОРІВ	144
МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАЦІЇ.....	147
МОБІНГ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	150
ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ	154
ОСНОВНІ ПРАВА ДЕТЕКТИВІВ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	157
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	161
НАЦІОНАЛЬНА, ДЕРЖАВНА ТА ВІЙСЬКОВА БЕЗПЕКА:	163
СЕКЦІЯ 10	167
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА	167
ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО.....	167
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР	172
ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ ПІД ЧАС МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ.....	174
ОБ'ЄКТИВНІ ТА СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ КАТУВАННЯ, ВЧИНЕНОГО.....	176
БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....	180
ГАРМОНІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ З ПРАВА НОРМАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	184
АРГУМЕНТ НЕЕФЕКТИВНОСТІ ПРОАКТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ ЯК СПОСОБІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	187
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	192
НЕСАНКЦІОНОВАНЕ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАПРАВЛЕННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ЗБРОЇ, ОЗБРОЄННЯ ТА БОЙОВИХ ПРИПАСІВ В УКРАЇНУ, РУХ, ПЕРЕМІЩЕННЯ АБО РОЗМІЩЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЧИ ІНШИХ УТВОРЕНИХ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ,	

ВЧИНЕНЕ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ ТА ЙОГО ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ІНШИХ СУМІЖНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	196
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	200
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	207
СЕКЦІЯ 11	212
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ	212
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД	212
СПЕЦІФИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ	214
АНАЛІЗ СОЦМЕРЕЖ ЯК АКТУАЛЬНИЙ МЕТОД РОЗСЛІДУВАННІ ТА ДОКАЗОВУВАННЯ ПРИЧЕТНОСТІ ДО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ	220
СЕКЦІЯ 12	223
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	223
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	223
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЩОДО ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СТВОРЕНИХ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ У ЛАТВІЇ ТА УКРАЇНІ	226
ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНЯХ	231
ПАТЕНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГАЛУЗІ БІОТЕХНОЛОГІЙ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ	235
ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	239
ОНЛАЙН-МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЩОДО ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	242
ENHANCING INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION FOR RESEARCHERS AND RESEARCH INSTITUTIONS IN UKRAINE	245

ДО БІОГРАФІЇ УРЯДОВЦЯ І ПОЕТА МАКСИМА ГАВРИЛЮКА-ВДОВИЧЕНКА

Власенко В. М.

к.і.н., доцент, доцент кафедри історії ННІ права

Сумського державного університету

Українська революція 1917–1921 рр. (як і будь-який соціальний катаклізм) змінила судьби багатьох людей. Чимало з них опинилося в еміграції – в іншому політичному, соціальному, культурному та мовному середовищі. Одні виявили себе у громадсько-політичній діяльності, другі – у науці чи освіті, треті – на ниві красного письменства. Про одних написані монографії та розлогі статті, про інших є лише невеликі гасла в енциклопедично-довідкових виданнях та статті у пресі.

Донедавна постать поета Максима Івановича Вдовиченка (справжнє прізвище Гаврилюк, 1876–1928) привертала увагу лише окремих науковців і краєзнавців. Гасла про нього в енциклопедіях та довідниках вкрай стислі (у кілька речень). Про участь в революції або взагалі не йдеться [1–2], або згадано одним реченням [3–5]. У 90-х рр. ХХ ст. в Україні побачили світ невеличкі замітки про його творчий доробок [6–10].

У 1900–1910 рр. твори поета, підписані власним прізвищем Гаврилюк і псевдонімом Вдовиченко, та його переклади поезій з угорської (Шандор Петефі) та чеської (Вітослав Галек) мов публікувалися на сторінках «Літературно-наукового вісника» [11, с. 50, 52, 254–255], а також у таких періодичних виданнях, як «Акорди», «Вільна Україна», «Зоря», «Нова громада», «Рада», «Розвага», «Руська хата», «Руслан», «Українська муза», «Шершень» та ін. У 1911 р. в Києві побачила світ перша збірка його належать також переклади творів Г. Гайне, М. Конопницької, В. Короленка, А. Міцкевича й О. Пушкіна. У державних архівах України зберігається епістолярна спадщина М. Гаврилюка-Вдовиченка. Його листи до Бориса Грінченка, що зберігаються в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, вже оприлюднені [12].

Нещодавно у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України (ф. 9) автором виявлені документи, що засвідчують перебування М. Гаврилюка-Вдовиченка на службі у Міністерстві народного господарства УНР. Це дві справи, частина документів з яких тотожні. З персональної картки, заповненої урядовцем 17 грудня 1920 р., випливає, що Максим Іванович Гаврилюк-Вдовиченко (у документі зазначено саме подвійне прізвище) народився 22 квітня (ст. ст.) 1876 р. у с. Зозівка Липовецького пов. Київської губ. (нині у Липовецькій міській громаді Вінницького р-ну Вінницької обл.), українець, православний, освіта – двокласна школа, був вільним слухачем історично-філологічного факультету Київського університету (Університет св. Володимира), фах – рахунково-бухгалтерський, сімейний стан – одружений, син Микола служить в Армії УНР. У державних установах почав працювати з 1894 р., у політичних організаціях перебував з 1898 р., громадських організаціях – з 1900 р. [13, арк.4].

З послужного списку колезького реєстратора, в. о. головного бухгалтера фінансового департаменту Міністерства народного господарства УНР, складеного 27 березня 1921 р., випливає, що М. Гаврилюк-Вдовиченко 1894 р. закінчив Липовецьку 2-класну міську школу. З 1 січня 1913 р. він – бухгалтер управління «Спільно допомагаючого товариства» і з'єднаних з ним установ духовенства Київської єпархії, згодом – канцелярист Київської духовної консисторії, з 1915 р. – канцелярист правління Київської округи шляхів. У травні 1916 р. за вислугу років підвищений до чину колезького реєстратора, у листопаді того ж року нагороджений орденом св. Станіслава 3-го ступеня. 1917 р. – начальник рахункового відділу при Окремому начальнику дорожніх будівель Південно-Західного р-ну, 1918 р. – бухгалтер Головного управління місцями замкнення Міністерства юстиції УНР, 1919 р. – начальник фінансового відділу цього ж управління, діловод, начальник бухгалтерсько-скарбничої частини загального відділу штабу Дієвої Армії УНР, начальник фінансового відділу Головного управління місцями замкнення Міністерства юстиції УНР. З 10 серпня 1920 р. по 1 квітня 1921 р. в. о. головного бухгалтера фінансового департаменту Міністерства народного господарства УНР. Одружений з Катериною Григорівною (у дівоцтві Краєвська), яка тоді мала 40 років. Діти: син Микола (народився 9 грудня (ст. ст.) 1901 р.), донька Юлія (17 червня (ст. ст.) 1899 р.). Усі троє православні, перебувають при чоловікові [13, арк. 1–3].

У справі також є заява М. Гаврилюка-Вдовиченка про перехід на роботу (службу) до Міністерства народного господарства УНР, наказ про зарахування до штату міністерства, характеристика-рекомендація з попередньої служби, доповіді, рапорти, службові записки, пояснення тощо.

В іншій особовій справі М. Гаврилюка-Вдовиченка є також посвідчення про обіймання ним посади в. о. головного бухгалтера Міністерства народного господарства УНР, прохання про надання відпустки за сімейними обставинами з 21 лютого по 21 березня 1921 р. [14, арк. 6–7].

Зауважимо, що наприкінці XIX – на початку XX ст. М. Гаврилюк-Вдовиченко жив в Одесі, Вінниці та Києві, де працював на посадах канцеляриста в місцевих органах прокуратури й акцизного нагляду, у земстві та підрозділах Південно-Західної залізниці.

Листувався з Іваном Франком, невеликий проміжок часу жив у Львові, де зустрічався з відомим етнографом Володимиром Гнатюком, з яким, перебуваючи в еміграції, листувався. В еміграції спочатку працював на хімічному заводі в с. Гайнівка на Гродненщині, потім переїхав до французького містечка Оден-ле-Тіш [15].

Отже, наведені вище дані свідчать про службу Максима Івановича Гаврилюка-Вдовиченка в період Української революції 1917–1921 рр. на різних посадах у державних інституціях Української Народної Республіки та вихід у їх складі на територію Польщі у листопаді 1920 р. Вони розкривають нові сторінки його біографії та професійної діяльності. Перспективними, на думку автора, є дослідження емігрантського періоду життя громадського діяча і поета в Польщі та Франції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вдовиченко Максим. Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення вид. 1955–1984. Львів: НТШ, 1993. Т. 1. С. 219.
2. П'ядик Ю. В. Вдовиченко Максим Іванович. Українська літературна енциклопедія [електронний ресурс]. URL: <https://tinyurl.com/3pmhrsku> (дата звернення: 7.05.2024 р.).
3. Вдовиченко Максим Іванович. Wikipedia [електронний ресурс]. URL: <https://tinyurl.com/ybzmdr5s> (дата звернення: 7.05.2024 р.).
4. Подолинний А. М. Вдовиченко Максим Іванович. Енциклопедія Сучасної України [електронний ресурс]. Київ: Ін-т енцикл. досліджень НАН України, 2005. Т. 4. URL: <https://esu.com.ua/article-32588> (дата звернення: 7.05.2024 р.).
5. Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упоряд. В. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. С. 58–59.
6. Дзюба І. Забуте ім'я. Літературна Україна. 1991. 5 вересня.
7. Мельник В. Дорога до світла [До 120-річчя від дня народження українського поета М. Вдовиченка]. Українське слово. 1996. 25 липня.
8. Погребенник Ф. Невідомий поет Максим Гаврилюк-Вдовиченко. Визвольний шлях. 1997. Ч. 10. С. 1233–1236.

9. Погребенник Ф. Невідомий поет Максим Гаврилюк-Вдовиченко: пошуки за його біографією та творами. Березіль. Харків, 1997. № 7–8. С. 186–189.
10. Погребенник Ф. Поет і воїн Максим Гаврилюк-Вдовиченко. Слово і час. 1999. № 6. С. 56–57.
11. Ясінський Б. Літературно-науковий вісник. Показчик змісту. Том 1-109 (1898-1932). Київ: Смолоскип, 2000. 541 с.
12. Максим Гаврилюк-Вдовиченко. Лист та грошовий переказ М. Гаврилюк-Вдовиченка Б. Грінченку, 1899–1902. Цифрова бібліотека Бориса Грінченка. URL: <https://dl.kubg.edu.ua/items/show/173> (дата звернення: 7.05.2024 р.).
13. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО), ф. 9, оп. 2 ос, спр. 49.
14. ЦДАВО, ф. 9, оп. 2 ос, спр. 58.
15. Поклад Н. Максим Вдовиченко [електронний ресурс]. Сайт Науково-дослідного інституту українознавства. URL: <https://archive.ndiu.org.ua/fulltext.html?id=1025> (дата звернення: 7.05.2024 р.).